

ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКІ НАУКОВІ СТУДІЇ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**VIII Всеукраїнська
конференція здобувачів вищої освіти і молодих
учених**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»

*Кафедра філософських і соціологічних студій та
соціокультурних практик*

Співорганізатори:

Південно-Українське відділення
Соціологічної асоціації України
Національний університет «Одеська політехніка»
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»
Міжнародний університет

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**VIII Всеукраїнська конференція здобувачів
вищої освіти і молодих учених
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКІ
НАУКОВІ СТУДІЇ»
(17-19 листопада 2025 року)**

Одеса, 2025

УДК 001.895:005.8(082)
ББК 60я431

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
протокол № 7 від 09 грудня 2025 року*

Південноукраїнські наукові студії: збірник матеріалів VIII Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених (Одеса, 17–19 листопада 2025 р.) / ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кафедра філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик; Південно-Українське відділення Соціологічної асоціації України, Нац. ун-т «Одеська політехніка», Нац. ун-т «Чернігівська політехніка», НТУ «Дніпровська політехніка», Міжнародний університет; відп. ред. та укладач: Петінова О. Б. Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2025. 336 с.

Рецензенти:

кандидатка філософських наук, доцентка, доцентка кафедри філософії, історії та політології
Національного університету «Одеська політехніка» *Наталія РИБКА*

кандидатка політичних наук, доцентка, доцентка кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін Міжнародного університету *Юлія МЕЛЬНИК*

У Збірнику матеріалів VIII Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Південноукраїнські наукові студії» представлено напрацювання учасників із різних регіонів України, об'єднаних спільною метою – осмислення сучасних наукових викликів та пошук інноваційних рішень у міждисциплінарному просторі. Конференція організована Державним закладом «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» за участю кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик, у співпраці з Південно-Українським відділенням Соціологічної асоціації України та провідними університетами країни – ЗВО-партнерами.

Матеріали збірника охоплюють широке коло тем, що відповідають актуальним потребам сучасного суспільства й науки. Серед них: трансформації українського соціуму, культурні та історичні процеси в контексті суспільно-політичних змін, філологічні студії в умовах цифровізації, розвиток креативних індустрій, філософія бізнесу та етичні виміри інновацій, екологічна філософія й концепції сталого розвитку, сучасні підходи до філософії здоров'я, інновації в освіті, проблеми політики та суспільного розвитку, а також виклики, пов'язані з критичним мисленням і логічною культурою XXI століття.

Збірник відображає високий рівень наукових досліджень молодих учених, сприяє розвитку міжвузівської наукової співпраці та формує простір для конструктивного діалогу між представниками різних освітніх і наукових галузей. Матеріали конференції можуть бути корисними для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, а також фахівців, що працюють у сфері соціальних, гуманітарних та освітніх наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

© ДЗ «ПНПУ імені К. Д. Ушинського», 2025

© Авторів матеріалів, 2025

**СЕКЦІЯ № 4. КРЕАТИВНІ ІНДУСТРІЇ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНІ
ПРАКТИКИ В ЦИФРОВУ ДОБУ**

Шакун Наталія

ГУМАНІТАРИСТИКА У СВІТІ ЦИФРОВІЗАЦІЇ: ВИКЛИКИ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ..... 179

Варивода Петро

РІВНІ УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЄВОЮ
ДІЯЛЬНІСТЮ В УКРАЇНІ..... 182

Гончарова Ольга

ПЛАСТИКА ЛЮДИНОМІРНОСТІ ЯК КРЕАТИВНА
СОЦІОКУЛЬТУРНА ПРАКТИКА В ЕПОХУ ГЕНЕРАТИВНОГО
ІІІ..... 186

Семко Яна

СТИЛІ ЖИТТЯ В УМОВАХ ПЛИННОЇ СУЧАСНОСТІ..... 190

Врайт Галина, Калаєва Каміла

ЦИФРОВЕ МИСТЕЦТВО ЯК ФЕНОМЕН КРЕАТИВНИХ
ІНДУСТРІЙ ХХІ СТОЛІТТЯ: НОВА ФОРМА КОМУНІКАЦІЇ.... 194

Хоботня Марія

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО РОЗРОБКИ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ
СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ПРОЄКТІВ ДЛЯ ДІТЕЙ ПІДЛІТКОВОГО
ВІКУ..... 196

Олійник Віра

СУЧАСНІ ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКІ КУЛЬТУРНІ ПРОЄКТИ ТА
ОБМІНИ..... 200

Поздняк Дар'я

«ЦИФРОВИЙ АРХІВ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ» – ПРОЄКТ З
ОЦИФРУВАННЯ ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ КУЛЬТУРНИХ
ПАМ'ЯТОК..... 203

Святова Софія

МИСТЕЦТВО МАЙДАНУ КУЛЬТУРА ПРОТЕСТУ ТА
НАЦІОНАЛЬНА ГІДНІСТЬ..... 206

культурних об'єктів. Він створює нові можливості для інтерактивного доступу, навчання та залучення аудиторії, а застосування моделей збереження, гарантує автентичність та довготривалу доступність цифрових даних. Впровадження таких проєктів сприяє збереженню національної ідентичності та інтеграції спадщини у креативні індустрії, освіту та туризм.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кулиняк М. А. «Цифрова культурна спадщина як феномен цифрової культури». Культурологічний альманах. 2022. Вип.3. С. 28-32. <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2022.3.28>
2. Бедріна Н. «Інтеграція цифрової культурної спадщини в освітню практику: можливості та виклики». 2025. Випуск 50. С. 982-985. <https://doi.org/10.35619/ucpmk.50.982>
3. DPC Technology Watch Report 14-02: The OAIS Reference Model – Introductory Guide (2nd Edition). Digital Preservation Coalition. 2020. <https://www.dpconline.org/docs/dpc-technology-watch-publications/technology-watch-reports-1/1359-dpctw14-02/file>
4. Recommendation concerning the Preservation of, and Access to, Documentary Heritage including in Digital Form. UNESCO. 2015. <https://www.unesco.org/en/legal-affairs/recommendation-concerning-preservation-and-access-documentary-heritage-including-digital-form>
4. Горбул Т. О. Діджиталізація культурної спадщини в Україні: аналіз особливостей в контексті розвитку цифрової культури. *Культурологічний альманах*. Вип. 4. 2023. С. 29-34. <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2023.4.29>

СВЯТОВА СОФІЯ

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальність 181 «Харчові технології»

Науковий керівник: **МЕЛЬНИК ЮЛІЯ**, кандидатка політичних наук, доцентка кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін
Міжнародний університет, м. Одеса, Україна

МИСТЕЦТВО МАЙДАНУ КУЛЬТУРА ПРОТЕСТУ ТА НАЦІОНАЛЬНА ГІДНІСТЬ

Значення подій Революції Гідності важко переоцінити, оскільки саме тоді багато людей відкрили для себе справжню українську ідентичність. Революція Гідності стала завершальним етапом пострадянського періоду, символізуючи колективні зусилля щодо виходу з тривалої тіні радянського минулого. Вона

також означала відмову від старих радянських інституцій і практик, водночас прокладаючи шлях до побудови власної незалежної держави.

Майдан і Революція Гідності 2013-2014 років стали ключовими подіями у процесі формування сучасної української державності. Вони суттєво вплинули на політичну систему, сприяли єдності громадян і стали каталізатором усвідомлення національної ідентичності. Ці події не лише представляють боротьбу українського суспільства за демократичні цінності, а й свідчать про глибокі соціально-політичні трансформації. Передумови Революції формувалися протягом тривалого часу, вбираючи в себе складний комплекс політичних, економічних і соціальних факторів. Особливу цінність для сучасних дослідників становить аналіз того, як ці події інтерпретуються закордонними науковцями. Це дозволяє краще зрозуміти не лише внутрішні процеси України, але й те, як ці події вписуються у глобальні тенденції боротьби за демократію та права людини [1].

Існує думка, що для визначення позиції народу у певних історичних конфліктах слід звернути увагу на тогочасну народну творчість. У контексті подій Майдану на це неодноразово звертали увагу брати Капранови. Події 2013-2014 років яскраво підтверджують цю тезу. Народна творчість активно розвивалася навіть під час акцій протесту, які передували Євромайдану. Однак розгін студентів, які виступали проти призупинення євроінтеграції, став каталізатором масових протестів, а разом із тим — і сплеску творчої активності. Протестні гасла на кшталт "Україна встане – Янукович сяде!" з'явилися вже в перші дні протестів. У засобах масової інформації тоді все частіше можна було зустріти згадки про "нову культуру України", яка охоплювала різні галузі мистецтва. Критики й аналітики давали оптимістичні прогнози щодо розвитку цієї культури, хоч не завжди згадували, що фундаментом цих змін стали події Євромайдану. Втім, для істориків і соціопсихологів очевидно, що сплеск креативності часто супроводжує періоди великих соціальних змін і потрясінь.

Справжній митець завжди тонко відчуває найменші коливання історії. У вирішальний період 2014 року блогер Дмитро Різниченко описував митців як тих, хто не може ігнорувати очевидні суспільні розломи. На його думку, художник, який не відображає ключові теми свого часу, або нездару без таланту, або боягуз. Такі слова підкреслюють тісний зв'язок між мистецтвом і суспільними потрясіннями та наголошують на важливій ролі митців у відображенні не лише реальності, а й тих змін, які її формують [3].

На Майдані було безліч творців, кожен із яких привносив щось особливе у загальну атмосферу протесту. Їхні підходи до творчості відзначалися різноманітністю. Якщо застосувати до цієї ситуації принципи відомої піраміди потреб Маслоу, можна стверджувати, що Майдан об'єднало суспільство сформованих особистостей. З приходом до влади Віктора Януковича суспільна напруга зростала через невпевненість у майбутньому, а революція

стала наслідком відчуття небезпеки, яке торкається базових потреб людини. Натомість Революція Гідності висувала вперед цінності справедливості та чесності, демонструючи прагнення до вищого рівня потреб – поваги. Символічно, що протест назвали саме Революцією Гідності, а не іншими романтичними іменами, як трояндові чи тюльпанові революції в інших країнах. Це був винятковий період, коли творчість набула небанального характеру. Вершину піраміди Маслоу, яка означає самовираження, органічно відображала діяльність митців.

На Майдані з'явилося чимало музикантів, художників і артистів, які об'єдналися у Мистецьку сотню. Були й ті, хто працював окремо, залишаючи помітний слід своїми індивідуальними внесками. У документальному фільмі Антона Мухарського «Майдан. Мистецтво спротиву», учасники протесту називають його першим антижлобським повстанням. Творче надбання цього періоду було зібрано і видано у вигляді антології митців Майдану. Один із художників, Іван Семесюк, зазначає, що глибше розуміння цього явища ще попереду і називає київські події ключовим етапом в історії Європи на найближчі сто років [3].

Художники «Артілі Майдан» залишили незабутній слід завдяки розпису касок – символу протесту. Їхні найкращі роботи демонструвалися на виставках у різних країнах і стали частиною приватних колекцій. Деякі були продані на аукціонах, як-от каска, яку придбали у США за тисячу доларів. Це не дивно, адже в роботах поєднувалися майстерність народних митців і оригінальні традиційні техніки, як-от петриківський розпис [2].

Рис. 1. Зразок розписаної каски часів Майдану

Подібним проектом Мистецької сотні був «Щитопис». Художники розмальовували візерунками та оберегами щити – перш за все представникам Самооборони. Десятки поетів і музикантів зі сцени в серці Києва виконували

твори, народжені Майданом і на тему Майдану. Гітарист і перекладач Віктор Морозов поклав на музику понад 40 гостросатиричних віршів на злобу дня авторства Андрія Панчишина. Звісно, музика Майдану лунала не лише зі сцени. Мистецтво під час Революції Гідності – це й молодий Мар'ян Мацех, який за батькові гроші купив та поставив перед шеренгою міліції піаніно. Його приклад підхопили, й завдяки таким інструментам у різних точках Майдану постали такі зірки, як Антуанетта Міщенко та Piano Extremist [4].

Розголос про українську революцію пішов далеко за кордони нашої держави. Творчість нашим подіям присвячували люди з інших країн. Унікальність була навіть у тому, як майданівці оздоблювали саморобні щити, як розписували свої каски та шоломи. Самі лишень обладунки – то окрема тема. Вони настільки неповторні й так виявляють особистість, що лондонська фотохудожниця Анастасія Тейлор-Лінд облаштувала в Києві неподалік від тих місць, де йшли баталії, освітлений закуток і писала портрети чоловіків у саморобному захисному вбранні (Рис.2). Згодом вона видала широкоформатний фотоальбом і про все це розповіла на цілий світ під час конференції TED [5].

Рис. 2. Зразки робіт лондонської фотохудожниці Анастасії Тейлор-Лінд [5]

Зокрема, цей процес дав поштовх появі постмайданних культурних інституцій, таких як Український культурний фонд, Український інститут, а також оновлення таких установ, як «Мистецький арсенал» і «Довженко-центр». В інших сферах суспільного життя трансформаційні процеси також стали помітними. Наприклад, в освіті це реалізувалося через концепцію «Нової української школи», а в охороні здоров'я – через масштабну реформу та створення Національної служби здоров'я.

Таким чином, Майдан став каталізатором глибоких перетворень у державі. Ці зміни відбувалися повільно, часто неоднорідно та на різних рівнях, але саме тоді вони розпочалися й тривають дотепер. Революція надихнула багатьох митців, які створювали творчі об'єднання, займалися вуличним мистецтвом, організовували виставки біля барикад, розписували каски та шоломи. Художники черпали натхнення в атмосфері Майдану та дії активістів, водночас допомагаючи їм через творчі форми – вони організовували події, які не лише підтримували моральний дух протестувальників, а й пом'якшували сприйняття трагічних подій, що розгорталися на передових лініях спротиву.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Колодій А. Про феномен революції в контексті сучасності. URL: <https://political-studies.com/?p=1188> (дата звернення: 18.10.2025)
2. Левченко К. Мистецтво протесту: культурні виміри Революції гідності. Київ: Дух і Літера, 2017
3. Майдан від першої особи. Мистецтво на барикадах / упоряд. Тетяна Ковтунович, Тетяна Привалко. Укр. ін-т нац. пам'яті. Вип. 2. Київ : К.І.С., 2016. 302 с.
4. Проєкт «Мистецтво Майдану» (ArtUkraine). URL: <https://artukraine.com.ua> (дата звернення: 18.10.2025).
5. Творчість Майдану. URL: <https://www.maidanmuseum.org/uk/storinka/tvorchist-maydanu> (дата звернення: 18.10.2025).

РАПАЦЬКА НАТАЛЯ

магістрантка 2 року навчання спеціальності 028 «Менеджмент
соціокультурної діяльності»

Науковий керівник: **Нехай В.**, кандидат економічних наук, доцент, доцент
кафедри мистецьких дисциплін

*Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка,
м. Чернігів, Україна*

РОЗРОБКА СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ІВЕНТІВ В ДІЯЛЬНОСТІ БУДИНКУ КУЛЬТУРИ

Розробка соціокультурних івентів у діяльності Будинку культури є ключовим інструментом активізації локальних спільнот, формування культурної ідентичності та забезпечення сталого розвитку територіальних громад. Ефективне планування таких заходів передбачає інтеграцію сучасних методик культурного менеджменту, врахування соціального контексту, потреб цільових аудиторій та використання інноваційних форматів взаємодії,

Наукове видання

Південноукраїнські наукові студії: збірник матеріалів VIII Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених (Одеса, 17–19 листопада 2025 р.) / ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кафедра філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик; Південно-Українське відділення Соціологічної асоціації України, Нац. ун-т «Одеська політехніка», Нац. ун-т «Чернігівська політехніка», НТУ «Дніпровська політехніка», Міжнародний університет; відп. ред. та укладач: Петінова О. Б. Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2025. 336 с.